

ООО « RUS GIDRO PROJECT »

ISHCHI LOYIHA

Koson tumanidagi tumanlararo "MK-1"kollektorini rekonstruksiya qilish

1-Kitob

Tushuntirish yozuvi.

Qarshi shahri – 2026 yil

ООО « RUS GIDRO PROJECT »

ISHCHI LOYIHA

Koson tumanidagi tumanlararo "MK-1" kollektorini rekonstruksiya qilish

**1-Kitob
Tushuntirish yozuvi.**

«RUS GIDRO PROJECT»
direktori

Loyiha bosh muhandisi:

A. Norbo'tayev

B. Muxtorov

t/b №	Mundarija	Betlar
1	Tushuntirish yozuvi.	3
1.1	Kirish	3
1.2	Injener – geologik sharoitlar	4
1.3	Texnik iqtisodiy ko‘rsatkichlar	
1.4	Tabiiy sharoitlar.	4
1.4.1	Rel’yefi va joylashuvi.	4
2	Yerlarning hozirgi meliorativ holati to‘g‘risida ma’lumot va taklif qilinadigan tadbirlar.	4 5
3	Texnik qism	5
3.1	Mavjud holat to‘g‘risida ma’lumot	5
3.2	Loyihaviy tadbirlar.	5
3.3	Kollektorning loyihaviy parametrlari	6
3.4	Kollektorlarning loyihaviy ish hajmlari jadvali	6
4.0	Qurilishni tashkil qilish	7
4.1	Qurilish rayoni xarakteristikasi	7
4.2	Asosiy yer ishlarining bajarilish tartibi	7
4.3	Ishlarning bajarilish tartibiga qarab hajmlarga bo‘linishi	8
4.4	Qurilish muddati va kerak bo‘ladigan mexanizmlar.	9
5.0	Texnik foydalanish	10
6.0	Atrof-muhitni muhofaza qilish	10
	Ilovalar:	11
	1. Loyiha-qidiruv ishlari topshirig‘i va dalolatnomalar	

I. Tushuntirish yozuvi.

1.1. Kirish.

“Koson tumanidagi tumanlararo “MK-1” kollektorini rekonstruksiya qilish” ishchi loyihasi “Qashqadaryosuvqurilishinvest” DM tomonidan berilgan topshiriqqa asosan bajarildi.

Loyiha uchun asos: O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025 yil 27- dekabrda PQ-393 sonli qaroriga asosan.

Loyiha maqsadi: Koson tumani Beruniy, Koson, Qorabayr va Guliston hududidagi 445 gektar maydondagi sug‘oriladigan yerlarning meliorativ holatini yaxshilash maqsadida 16.016 km uzunlikdagi MK-1 xo‘jaliklararo kollektorining loyihaviy holatini tiklash (rekonstruksiya qilish)dan va kollektor o‘zanini qamish va har – xil o‘simliklardan loyqa - cho‘kindilardan tozalash, kollektorlar atrofidagi sug‘oriladigan yerlarni meliorativ holatini yaxshilashdan iborat.

MK-1 kollektori 1965 yilda qurilib, foydalanishga topshirilgan. “Glavniy” kollektori suv qabul qiluvchi hisoblanadi, ushbu maqsadlarga erishish uchun loyiha amaldagi me'yoriy hujjatlarga muvofiq xo‘jaliklararo kollektorning ish faoliyatini tiklash bo'yicha qurilish choralari amalga oshirishni nazarda tutiladi.

MK-1 xo‘jaliklararo kollektori Koson tumani Arabxona, Koson, Qorabayr va Guliston hududlaridagi fermer xo‘jalik va atrofdagi sug‘oriladigan maydonlar uchun xizmat qiladi.

Kollektorlar oxirgi marta 2015-2016 - yillarda ta'mirlangan. 2026 yil Meliorativ ekspeditsiyasi bergan ma'lumoti bo'yicha kollektorlar xizmat qiladigan sug‘oriladigan yerlar 718 gektar sug‘oriladigan maydonlarda tuproq sho‘rlanishi darajasi bo'yicha bo‘linganligi:

kuchli sho‘rlangan maydonlar 20 gektar, o‘rta sho‘rlangan maydonlar 119 gektar, kuchsiz sho‘rlangan 525 gektar va sho‘rlanmagan maydonlar 54 gektar yerlarni tashkil qiladi.

Yer osti sizot suvlari sathi joylashishi bo'yicha bo‘linganligi: 1,5-2,0 metr gacha bo‘lgan maydonlar 60 gektarni, 2,0-2,5 metr gacha bo‘lgan maydonlar 162 gektarni, 2,5-3,0 metrdan pastda bo‘lgan maydonlar 441 gektarni, 3,0 metrdan pastda bo‘lgan maydonlar 55 gektarni tashkil qiladi. Sizot suvlari sho‘rlanganligi: 1,0-3,0 g/l gacha bolgan maydonlar 31 gektarni, 3,0-5,0 g/l gacha bolgan maydonlar 650 gektarni va 5,0-10,0 g/l gacha bolgan maydonlar 37 gektarni tashkil qilib, qishloq xo‘jaligi maxsulotlarini yetishtirishda hosildorlikka ta'sir ko'rsatadi.

MK-1 xo‘jaliklararo kollektorida rekonstruksiya qilish ishlari bajarilsa, Arabxona, Koson, Qorabayr va Guliston hududlaridagi fermer xo‘jalik va atrofdagi sug‘oriladigan 718 ga maydonlar maydonlarning meliorativ holati yaxshilanadi, shundan o‘rtacha va kuchli sho‘rlangan maydonlar 68 gektarga kamayadi, 2,25 metr gacha bo‘lgan maydonlar 222 gektar maydonlarni sizot suvlari sathi pasayadi, 428 ga sug‘oriladigan maydonlarning meliorativ holati yaxshilanishi ta'minlanadi, natijada qishloq xo‘jalik ekinlarining hosildorligi oshadi va fermer va dehqon xo‘jaliklari tomonidan aholini arzon qishloq xo‘jaligi mahsulotlari bilan ta'minlashga erishiladi.

1.2. Injener – geologik sharoitlar.

Ishchi loyihani bajarishda geologik-qidiruv ishlari olib borilmadi. Obyekt tuprog'i suglinokdan iborat deb hisoblanadi.

Tuproqni mexanizm bilan qazish guruhi SHNQ 4.02.01-04 yil meyori bo'yicha olindi va qo'yidagi 1-jadvalda ko'rsatildi.

1-jadval

t/r №	Tuproq xarakteristikasi	Tuproq guruhi	
		Mexanizm ishlari	
		Ekskavator	Buldozer
1	Suglinok tuproq		
	a) aralashmasi 10 % gacha bo'lgan o'rtacha qattiq tuproq	I	I
	b) aralashmasi 10 % dan ortiq qattiq tuproq	II	I

1.3. Texnik-iqtisodiy ko'rsatkichlar.

2-jadval

№ t/b	Ko'rsatkichlar	O'lch. birl.	Soni
1	Sug'oriladigan maydon	ga	718
2	MK-1 kollektori uzunligi	km	16,016
3	Asosiy ish hajmlari:		
	Qazish: polka	m ³	57864
	ich qazilmasi	m ³	11255
	qirg'ish	m ³	2546
4	Joriy narxdagi smeta bahosi	mln.so'm	
5	Qurilish muddati	oy	4

1.4. Tabiiy sharoitlar.

1.4.1. Rel'yefi va joylashuvi.

MK-1 xo'jaliklararo kollektori Koson tumani Arabxona, Koson, Qorabayr va Guliston hududlarida joylashgan. Loyiha hududidagi sug'oriladigan dehqonchilik ko'p asrlik tarixga ega bo'lib, hududda ko'plab aholi punktlari va yaxshi rivojlangan asfaltlangan yo'llar va dala yo'llari tarmog'i mavjud.

Yer yuzasining absolyut balandliklari 310,0÷335,0 m ni tashkil qiladi.

2. Yerlarning hozirgi meliorativ holati to'g'risida ma'lumot va taklif qilinadigan tadbirlar.

Loyiha qilinayotgan uchastkadagi yer osti suvlari sathi kritik suv sathidan balandda va tuproq mineralizatsiyasi qabul qilingandan yuqori. Tuproq kam va o'rtacha sho'rlangan, yerlarning meliorativ holati qoniqarsiz.

Qaralayotgan hududda quyidagi tadbirlarni amalga oshirib qishloq xo'jalik ekinlaridan mo'l hosil olish mumkin:

- sug'orish texnikasi va sug'orish qoidalariga qat'iy rioya va amal qilish;
- yerlarga o'g'itlarni o'z vaqtida va meyorida solish;
- tuproq eroziyasi va filtratsiyaga qarshi qoidalarga rioya qilish;
- almashlab ekishni tashkil qilish;
- yer osti suvlari sathini kritik suv sathidan pastda turishini ta'minlash;

Asosiy e'tiborni sug'orish va kollektor tarmoqlari holati yaxshiligini ta'minlashga qaratilishi lozim. Xuddi shunday topshiriqda MK-1 kollektorini rekonstruksiya qilish ko'zda tutilgan.

3. Texnik qism.

3.1. Mavjud holat to'g'risida ma'lumot.

Yer osti sizot suvlarini hududdan chiqarib yuborish uchun mavjud kollektorlardan foylaniladi.

Boshlang'ich loyihalarda MK-1 kollektorini rekonstruksiya qilish kerakligi ko'rsatilgan va qazish chuqurliklari ham 4-5 m qilib qabul qilingan.

MK-1 kollektori "RUS GIDRO PROJECT" MCHJ qidiruv guruhi tomonidan syomka qilinib o'lchab chiqildi. S'yomka natijasida gor.1:10000, vert.1:100 bo'ylama profil va 1:200 miqyosida ko'ndalang kesimlar chizildi. Syomka ishlari MK-1 kollektorini rekonstruksiya qilish ishlarini amalga oshirish tadbirlari to'g'riligini ko'rsatdi va quyidagi kamchiliklar aniqlandi:

-kollektor tubi loyqalarga to'lib, har-xil o'simliklar o'sib yer osti sizot suvlari oqimi qoniqarsiz;

- ba'zi quvvurli ko'priklarni kirish va chiqish qismlarini loyqa va o'simliklar qoplab suv oqimi yo'lini to'sib qolgan.

3.2. Loyihaviy tadbirlar.

MK-1 kollektori xo'jaliklararo kollektor hisoblanadi, chuqurliklari suv tashlovchi kollektor-drenaj tarmoqlaridan normal suv tushishini hisobga olgan holda aniqlandi.

Ishlab chiqarishdan kelib chiqqan holda kollektorlar ko'ndalang kesimlari trapetsianal va poligonal tipda qabul qilindi.

MK-1 kollektori tubi eni OST bo'yicha olindi va suv sarfi katta-kichikligini hisobga olgan holda 1,5 m qabul qilindi, kollektor qiyaliklari boshlang'ich loyiha ko'rsatkichlariga va injener geologik sharoitlarga ko'ra $m=1,5-2.0$ qabul qilindi. Qiyalik ko'rsatkichlarini to'g'ri qabul qilinganligini foydalanilayotgan kollektor holatini tasdiqlaydi.

MK-1 kollektori ish hajmlari ko'ndalang kesimlari bo'yicha hisoblandi va 4-jadvalda keltirildi.

Koson tumanidagi Arabxona, Koson, Qorabayr va Guliston hududlarida ta'mirlanadigan № 28, №29, №39, №41 va №45 sonli jami 5-dona kuzatuv quduqlari Meliorativ Ekspeditsiyasi vakillari tomonidan tuzilgan dalolatnomaga asosan tubdan ta'mirlanadi.

Ishchi loyiha tarkibiga quyidagi ishlar bajariladi:

1. MK-1 xo'jaliklararo kollektorida rekonstruksiya qilish: L=16.016 km;
2. Kuzatuv qudug'i: - 5 dona.

Oquvchan gruntlarda quyidagi texnologiya asosida ish olib boriladi:

-Loyihaviy belgiga bir martadan o'tish kollektorga filtratsiya orqali keladigan yer osti suvlarini gidrodinamik bosimi ostida otkosni oqib ketishiga sabab bo'ladi;

- Kollektorni kesim yuzasi oqib ketuvchi (bo'sh, turg'un emas) gruntlarda bir necha bosqichda ishlab chiqilishi zarur;

- Kollektorni kesim yuzasi oqib ketuvchi (bo'sh, turg'un emas) gruntlarda parabolik yoki poliogonal shaklga o'xshash qabul qilinadi;

- Kollektorni kesim yuzasi oqib ketuvchi gruntlarda avval kollektor o'qi bo'yicha pioner transheya ochiladi;

- Bu pioner transheya drenaj vazifasini o'tab, shu atrofni o'rab olgan maydonni drenajlaydi, uning otkosi oqib ketadi va kuchli deformatlangan bo'ladi (shakli o'zgarib turadi);

- Pioner transheya zonasida yer osti suvlari 0,5-0,7 m ga tushadi, filtratsiyaga va gruntni qurishiga qarab 7-25 sutka ichida, keyin kam-ko'sti (dorabotka) qilib chiqiladi;

- Chuqur kollektorlarda yana otkos oqib ketishi mumkin, kam-kusti (dorabotka) uch marta yoki ko'p marta bilan amalga asta-sekinlik bilan amalga oshiriladi;

- Chiqqan tuproq 0,1-0,5 m qatlam bilan 10-15 sutka ichida qurishiga qarab kovalyerga surib turiladi.

Kollektorlar suv sarflari boshlang'ich loyihalardan qabul qilindi.

3.3. MK-1 kollektorining loyihaviy parametrlari.

3-jadval

T/r №	Oby'ekt nomi	Masofa m	Kollektor tubi,m	Kollektor qiyaligi,m	Kollektor suv sarfi,m ³ /s
1	MK-1 kollektori	16016	1,5	1,5÷2,0	0,3-0,5

3.4. MK-1 kollektorining loyihaviy ish hajmlari.

4-jadval

T/r №	Oby'ekt nomi	Masofa m	Yer ishlari, m ³			
			Qazish	Qo'l kuchi	Pog'ona	Qirqish
1	MK-1 kollektori	16016	57864	140	11255	2546

4.0. Qurilishni tashkil qilish.

4.1. Qurilish rayoni xarakteristikasi.

Qurilish obyekti Koson tumani Beruniy, Koson, Qorabayr va Guliston hududlarida joylashgan. Obyekt yaqinida aholi punktlari joylashgan, dala va asfalt yo'llar mavjud.

Qurilish rayoni elektroenergiya, ichimlik suvi va telefon aloqasi bilan ta'minlangan.

Xo'jalikdagi mavjud sug'orish tarmoqlaridan texnik suv ta'minotida, mavjud vodoprovod tarmog'idan ichimlik suvi uchun foydalaniladi.

4.2. Asosiy yer ishlarining bajarilish tartibi.

Kollektorni umumiy uzunligi - 16,016 km.

Qazish ishlari profil hajmi – 69119 m³.

Shu jumladan: polka qazish – 11255 m³.

Ich qazilmasi – 57864 m³.

Injener-geologik materiallar ma'lumotlariga asosan kollektor tuprog'i yengil va og'ir qumoq har xil kattalikdagi qumdan iborat. SHNK 4.02.01-04 qo'llanmasiga asosan tuproqni mexanizm bilan qazish qiyinchiligi quyidagicha:

1. Suglinok-1-2-guruh (ekskavator) 1-guruh (buldozer)

2. Supes -1-2 guruh (ekskavator) 1-guruh (buldozer)

Koson tumanidagi tumanlararo "MK-1" kollektori rekonstruksiya qilishda ikki tomondan tozalanadi.

Ekskavator ishlaridan oldin 5.0 m enlikda kollektorlar bermasi planirovka qilinadi.

Kollektor bo'yicha yer ishlarini bajarish Qarshi cho'lini o'zlashtirish texnologik sxemasi bo'yicha amalga oshiriladi. Kollektorni yuqori pog'onasi teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0,8m³ li JY 230ELD markali ekskavator bilan qaziladi,

Kollektor ichini teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0,5m³ li GLG925 LL markali ekskavator bilan loyiha chegarasida chuqurlashtiriladi va tozalanadi.

Loyiha chegarasida suv ostidan loyqadan tozalash (0,5m gacha), yopishqoq tuproq va qamishli tuproqdan tozalanadi, kollektorni PK54+50 dan PK111+50 gacha o'ng tomonida asfal't yo'l mavjudligi sabab avtotransport yordamida 1,0 km masofaga tashib eltib to'kiladi, kollektor o'zanidan va polkasidan chiqqan tuproq T-130 o.k buldozer bilan 10 m masofaga tekislanadi. Kollektorni PK54+50 dan PK111+50 gacha o'ng tomonida asfal't yo'l mavjudligi sabab avtotransport yordamida 1,0 masofaga tashib ketiladi.

Quvurli ko'priklar ichi kirish-chiqish qismlari, aloqa liniyalari va h.k. lar osti qo'l kuchi bilan tozalanadi, hajmlari 2-jadvalda keltirilgan, ja'mi – **140 m³**

4.3. Jami kollektorlar bo'yicha ishlarning bajarilish tartibiga qarab hajmlarga bo'linishi.

5-jadval

No t/r	Ish turlari	O'lc h. bir.	Hajmlar
	Koson tumanidagi "MK-1" kollektorini rekonstruksiya qilish : Uzunligi=16,016 km 1.Polka – 11255 m³ 2. Ich qazilma -57864 m³ 3.Qirqish - 2546 m³		
1	Kollektorlarning qirg'og'ini T-130o.k. buldozer bilan tekislash,(planirovka) II-guruhli tuproq.	m ²	103160
2	Eski do'ngliklarni T-130 o.k.buldozer bilan 10m masofaga surib tekislash, II-guruhli tuproq	m ³	2546
3	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0,8m3 li JY 230 ELD markali ekskavator bilan loyihaviy yuzasi 10 m ² dan katta bo'lgan kollektorlarni yuqori pogonasidagi I-guruhli tuproqqa ishlov berish	m ³	7878
4	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0,8m3 li JY 230 ELD markali ekskavator bilan loyihaviy yuzasi 10 m ² dan katta bo'lgan kollektorlarni yuqori pog'onasidagi II-guruhli tuproqqa ishlov berish	m ³	3377
5	Kollektorni yuqori pog'onasidan chiqqan I-guruhli tuproqni T-130 o.k buldozer bilan 10 m masofaga tekislash	m ³	7878
	MK-1 kollektorini PK54+50 dan PK111+50 gacha o'ng tomonida asfal't yo'l mavjudligi sabab avtotransport yordamida tashib ketish: Qazilma=10442 m³		
6	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0, 5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini I-guruhli tuproqda tozalash va avtotransportga ortish	m ³	5966
7	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0, 5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini I-guruhli tuproqda suv ostidan (0,5 m gacha) tozalash va avtotransportga ortish	m ³	727
8	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0, 5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini I-guruhli yopishqoq tuproqda tozalash va avtotransportga ortish	m ³	364
9	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0,5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini I -guruhli qamishli tuproqda tozalash va avtotransportga ortish	m ³	218
10	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0, 5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini II-guruhli tuproqda tozalash va avtotransportga ortish	m ³	2557
11	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0, 5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini II -guruhli tuproqda suv ostidan (0,5 m gacha) tozalash va avtotransportga ortish	m ³	312

12	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0, 5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini II-guruhli yopishqoq tuproqda tozalash va avtotransportga ortish	m ³	156
13	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0,5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini II -guruhli qamishli tuproq uchun tozalash va avtotransportga ortish	m ³	93
14	II-guruhli loy tuproqni qo'l kuchi bilan qazish va avtotransportga ortish	m ³	49
15	Kollektor o'zanidan chiqqan orilgan tuproqni avtotransport yordamida 1,0 km masofaga eltib to'kish ($\gamma=1,65$ tn/m ³)	tn/ m ³	17229/ 10442
	MK-1 kollektorini mexanizm yordamida tozalash: Qazilma=47422 m³		
16	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0, 5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini I-guruhli tuproqda tozalash	m ³	27168
17	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0, 5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini I-guruhli tuproqda suv ostidan (0,5 m gacha) tozalash	m ³	3313
18	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0, 5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini I-guruhli yopishqoq tuproqda tozalash	m ³	1657
19	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0,5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini I -guruhli qamishli tuproqda tozalash	m ³	994
20	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0, 5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini II-guruhli tuproqda tozalash	m ³	11643
21	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0, 5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini II -guruhli tuproqda suv ostidan (0,5 m gacha) tozalash	m ³	1420
22	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0, 5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini II-guruhli yopishqoq tuproqda tozalash	m ³	710
23	Teskari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0,5m3 li GLG 925 LL markali ekskavator bilan kollektor-drenaj tarmoqlarini II -guruhli qamishli tuproq uchun tozalash	m ³	426
22	Kollektorlar ichidan chiqqan I-guruhli tuproqni T-130 o.k buldozer bilan 10 m masofaga tekislash	m ³	18969
23	II-guruhli loy tuproqni qo'l kuchi bilan qazish	m ³	91
24	PK6+00 dagi yaroqsiz quvurli ko'prikn olib tashlash		
24.1	Shu ekskavator bilan 2- guruhli tuproqni qazish	m ³	40
24.2	D=0.5 m li metall quvurni olish (yaroqsiz)	pm	6,2

4.4. Qurilish muddati va kerak bo'ladigan mexanizmlar.

Ish hajmlaridan kelib chiqqan holda Koson tumanidagi "MK-1 kollektorini rekonstruksiya qilish" ishchi loyihasi bo'yicha umumiy qurilish muddati SN va P 1.04.03.85. "Suv xo'jaligi qurilishi" bo'limi 376-bet 8 punktga binoan $T_{nor}=16,9$ maksimum omillarin maksimum omillarni hisobga olgan holda ($\text{cho'l } K = 1,2$; seysmiklik $K = 1,05$) quyidagilar:

$T_{q.mud.}=3,0 \times 1,2 \times 1,05=4$ oy.

15 kun tayyorgarlik davrining oylarida barcha zarur qurilish mashinalari, mexanizmlari va jihozlari chetdan olib kelinmoqda, asosiy ishlarni uzluksiz bajarish uchun qurilish materiallari, buyumlar, konstruksiyalar va boshqalar zaxiralari yaratilmoqda, vaqtinchalik bino va inshootlar qurilmoqda, shuningdek, barcha vaqtinchalik korxonalarni demontaj qilish uchun ajratilgan. Qurilish shartnoma asosida amalga oshirilishi rejalashtirilgan.

Bosh pudratchi tender natijalariga ko'ra aniqlanadi.

Qurilish-montaj ishlarini bajarish uchun bosh pudratchi quyidagilarni tashkil qiladi:

Qurilishda kerak bo'ladigan asosiy mexanizmlar:

1. Testkari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0,5m³ li GLG 925 LL markali ekskavator 2 -dona;
2. Testkari lopata bilan jihozlangan bir cho'michli sig'imi 0,8m³ li JY 230 ELD markali ekskavator 2 -dona;
3. T-130 o.k buldozer - 2 -dona;
4. 20 tn li avtosomasval – 2-dona.

5.0. Texnik foydalanish.

Koson tumanidagi tumanlararo "MK-1" kollektori sizot suvini yig'uvchi Glavniy kollektori hisoblanadi. Xo'jalik paxtachilik va g'allachilikka ixtisoslashgan. Mavjud holatda xo'jalik kollektori yer osti suvlari oqimini ta'minlab bera olmayapti, bu esa qishloq xo'jalik ekinlari hosildorligini keskin pasayishiga olib kelmoqda.

Ishchi loyihada ***tumanlararo "MK-1" kollektori*** chuqurlashtirib yer osti sizot suvlarini 2-3 m pastda tutib turish chora tadbirlari ishlab chiqildi.

Foydalanuvchilar quyidagi qoidalarga qat'iy rioya qilishlari lozim:

1. Kollektor va undagi inshootlar holatini doimiy kuzatib borish va ishchi holatda saqlash;
2. Sug'orish tarmoqlaridan suv tushishiga yo'l qo'ymaslik, kollektorlar o'zanidan sizot suvlarini to'siqlarsiz normal oqimini ta'minlash, bandlar solinishiga yo'l qo'ymaslik.
3. Suvda oquvchi jismlarni to'planib qolishiga yo'l qo'ymaslik, qiyaliklarda jarliklar hosil bo'lishini oldini olish va kuzatib borish;
4. To'siqlarni olib tashlashda qiyalik o'pirilishidan hushyor bo'lish kerak, to'planib qolgan suvlarni asta-sekinlik bilan chiqarib yuborish kerak;
5. Yer osti suvlari suv sarfini va suv sathini o'z vaqtida nazorat qilib borish, sizot suvlarida tuz miqdorini aniqlab borish kerak;
6. 1-yilda 1-martadan kam bo'lmagan muddatda kollektorlar o'zanidagi o'simliklarni o'rib turish lozim;
8. Kollektorlar va inshootlarini joriy ta'mirlab turish lozim.

6.0. Atrof-muhitni muhofaza qilish.

Ishchi loyihaning asosiy maqsadlaridan biri atrof-muhitga salbiy ta'sir qilmasdan qishloq xo'jalik ekinlaridan olinadigan hosillarni samaradorligini oshirishdan iborat.

Suv eroziyasiga qarshi ishchi loyihada kollektor rekonstruksiya qilishda loyqalar to'planib qolmaydigan va yuvmaydigan nishablikda loyiha qilindi.

Meliorativ kompleks inshootlarini atrof-muhitga salbiy ta'sirini to'liq yo'qotish uchun sug'orish, kollektor-drenaj tarmoqlari va ulardagi inshootlar holatini doimiy nazorat qilib boriladi, suvda tuz miqdorini aniqlab turiladi.

Suvda nitratlar meyordan ortiq bo'lgan taqdirda vegetatsiya davridan tashqari vaqtlarda qo'llanmaydi. Gerbetsidlar, pastitsidlar va boshqa zaharli ximikatlar faqat qisqa muddatda qo'llaniladi. Imkoniyat bo'lmagan taqdirda ximiyaviy himoya usullaridan voz kechiladi.

Hozirgi yuzaga kelgan meliorativ holat xo'jalik yerlari holati buzilishiga olib kelgan va sizot suvlari yer yuzasiga chiqib zaxlab ketgan.

Ishchi loyihada ichki xo'jalik kollektorlarida quyidagi tadbirlarni amalga oshirish mo'ljallangan:

- kollektorlar o'zanini chuqurlashtirish va tozalash;

Loyiha tadbirlari yer osti sizot suvlari pasayishiga sabab bo'ladi, bu esa sug'oriladigan yerlar meliorativ holatini yaxshilanishiga va hosildorlik oshishiga olib keladi.

Loyiha tadbirlarida atrof-muhitga salbiy ta'sir qilmasdan yer osti sizot suvlari oqimini yaxshilash va pasaytirish ko'zda tutilgan.

Qishloq xo'jalik ekinlaridan mo'l hosil olish uchun yerlarga o'g'itlarni solish, sifatli urug'lar ekish, yerlarni chuqur haydash, shudgorlash va ekish muddatlarini kechiktirmasdan o'z muddatlarida amalga oshirish, ekinlar kasalliklariga qarshi kurash olib borish kerak.

Rekonstruksiya ishlari olib boriladigan joylardagi yer yuzasidagi suv zahiralarini himoya qilish uchun foydalanuvchilar quyidagilarga amal qilishlari kerak:

- kollektorlar qirg'og'idan 5-10 m joyni ekin ekmasdan va foydalanmasdan saqlash;
- maydonlardan kollektorga suv tashlashni ma'lum bir joydan maxsus suv tashlama inshootlari orqali tashlanishini tashkil qilish;
- kollektorga ortiqcha sug'orish suvlarini to'g'ri kelgan joylardan tushirilishiga yo'l qo'ymaslik;
- o'g'itlarni saqlash va yerlarga solish qoidalariga rioya qilish;

Barcha ko'rsatib o'tilgan loyihaviy tadbirlar yerlarni shurlanishdan saqlaydi, qishloq xo'jalik ekinlaridan olinadigan hosildorlik ortadi.

Koson tumanidagi tumanlararo "MK-1" kollektorinirekonstruksiya qilish ishchi loyihasi chizmalari ro'yxati.

T/b №	Chizma nomi	Chizma tartibi	Chizma soni
1	2	3	4
1	Tushuntirish yozuvi. 1-Kitob		
2	Smetalar. 2-Kitob		
3	Bosh plan (Beruniy, Koson,Qorabayr va Guliston hududlari)	1	1
4	Bo'ylama profil MK-1 kollektori PK0+00dan PK160+16 Ko'ndalang kesimlar MK-1 kollektori PK0+00dan PK160+16	1	1
5	Kuzatuv qudug'i		1
6	Ish hajmlari jadvali		